

บทคัดย่อ

172440

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : สิทธิของผู้เสียหายกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินคดีอาญาของรัฐ:
ศึกษาเปรียบเทียบกรณีกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์
ชื่อผู้เขียน : นายพิษณุ โหระกุล
ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. รองศาสตราจารย์สุชนม์ สุธาธิติ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์อำนาจ เนตยสุภา

ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้บัญญัติถึงสิทธิของผู้เสียหายกับการเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินคดีอาญาของรัฐในเกือบทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนก่อนฟ้อง และขั้นตอนหลังฟ้อง

โดยในการเข้าร่วมดำเนินคดีอาญาของรัฐนั้น ผู้เสียหายจะเข้าไปร่วมในการดำเนินคดีในฐานะเป็นโจทก์ร่วมและผู้เปิดคดีร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ตลอดจนการเป็นพยานให้แก่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาล เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

แต่การเข้าร่วมของผู้เสียหายในการดำเนินคดีอาญาของรัฐนั้น ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการดำเนินคดีภายใต้กรอบของกฎหมายอย่างจำกัด กล่าวคือ รัฐจะเป็นผู้ดำเนินการเกือบทั้งหมดในทุกขั้นตอนของกระบวนการ โดยผู้เสียหายแทบจะไม่มีโอกาสหรือขาดซึ่งกระบวนการใดที่ให้นั้นได้มีส่วนร่วมในการแสดงความรู้สึก ทศนคติ ที่มีต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น

ในปัจจุบันจึงได้มีแนวคิดในการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เข้ามา โดยเพิ่มเติมสิทธิของผู้เสียหายจากกระบวนการยุติธรรมตามปกติที่มีอยู่ ซึ่งจะทำให้ผู้เสียหาย

ได้มีสิทธิในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเต็มที่ โดยทั้งนี้ กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ได้นำเอาความรู้สึกของผู้เสียหาย ผลกระทบต่อ ความเสียหายที่เกิดขึ้นมาใช้ประกอบเป็นเงื่อนไขในการกำหนดคำพิพากษา ทั้งนี้ยังส่งผล ให้กระบวนการยุติธรรมตามปกติที่มีอยู่แล้วนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการให้ ความสำคัญกับผู้เสียหาย

ดังนั้น จึงเห็นควรที่จะนำข้อดีของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือการให้ ผู้เสียหายได้มีโอกาสในการแสดงความรู้สึก ทศนคติ ตลอดจนผลกระทบต่าง ๆ ที่ผู้เสียหาย ได้รับจากการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น มาใช้ในกระบวนการยุติธรรมตามปกติของไทย เพื่อให้ผู้เสียหายได้มีสิทธิในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินคดีอาญาของรัฐมากยิ่งขึ้น โดยการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้สามารถนำเอาสิทธิ การมีส่วนร่วมของผู้เสียหายที่มีอยู่ในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในขั้นตอน หลังฟ้องหรือในชั้นพิจารณาคดี โดยให้ผู้เสียหายได้แสดงความรู้สึก ทศนคติ ตลอดจน ผลกระทบต่าง ๆ ที่ผู้เสียหายได้รับจากการกระทำความผิดนั้นหลังจากที่ได้มีการสืบพยาน โจทก์และจำเลยเสร็จสิ้นแล้ว นอกจากนี้ ควรปรับเปลี่ยนทศนคติของบุคลากรใน กระบวนการยุติธรรมจากที่ให้ความสำคัญกับจำเลยเพียงอย่างเดียวมาเป็นการให้ความสำคัญ แก่ผู้เสียหายด้วย

ABSTRACT

172440

Thesis Title : Participation Victim's Right in State Criminal Proceeding:

Comparative Study on Restorative Justice

Student's Name : Mr. Pissanu Horakul

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2004

Advisory Committee:

1. Assoc. Prof. Suksmai Sutthibodee

Chairperson

2. Mr. Amnart Netayasupha

The Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2540, and the Criminal Procedure Code have provided the Injured person's Right to join with the State Criminal Proceeding in almost stages of justice proceeding, both before and after prosecution.

An injured person who joins with the State Criminal Proceeding shall be a joint prosecutor and a person who lodges a complaint to the inquiry official as well as being a witness to the Inquiry Official, Public Prosecutor and Court of Justice in order to punish the offender.

However, injured person who joins with the State Criminal Proceeding in a criminal prosecution has limited right under the law as the Public Prosecutor shall proceed in every stages of justice proceeding. Then, the

injured person hardly has opportunity or lack of any proceeding to express his sentiment or attitude to such damage.

Therefore, at the present, there is a Restorative Justice conception to add the injured person's Right which have more right to join in justice proceeding than the exist one. In the Restorative Justice, the injured person's sentiment and impact of damages are concerned as a judgment condition. This will be influence to the effective of exist justice proceeding as the injured person is aware.

Thus, the advantage of the Restorative Justice Proceeding - the chance of injured person to state his emotion, attitude as well as the impact of damage, should be used in the traditional proceeding. Consequently, the injured person will have an increase right to join with the State Criminal Proceeding. It would be suggest that the amendment of the Criminal Procedure Code should bring the injured person's right to join with the State Criminal Proceeding in the Restorative Justice to use after prosecution or proceeding stage. The injured person could express his sentiment, attitude, and any impact of damage to him after taking plaintiff and defendant evidence. Moreover, the thoughts of the justice official should change from concerning to the defendant to the injured person.